BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul al 55-lea

EXEMPLARUL { În România: 3 lei / În străinătate: 6 lei

Nr. 166 Duminică 19 Iunie 1938
14 Pagini P IIII

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR cât
220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
cât 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

DESFIINȚAREA SECTELOR PRIMEJDIOASE

După o decizie a P. S. S. Episcopul Colan, ministrul cultelor și educației naționale, s'au reglementat condițiile în care vor putea activa asociațiile religioase recunóscute și autorizate și s'a interzis funcționarea acelor organizații așa zise religioase, care prin doctrina și practica ritualului lor, ca și prin propaganda ce o fac în țară, „aduc atingere legilor de organizare ale statului și instituțiilor sale și contravin bunelor moravuri, ordinei și liniștei publice".

Decizia aceasta a fost impusă de interese superioare de stat, — naționale și politice; — iar nu de interese religioase, deoarece au rămas sub regimul legei libertății cultelor, toate asociațiile cu caracter religios, ce îndeplinesc condițiile legale și nu urmăresc alte scopuri în afară de cele prevăzute în statutele lor de organizare.

Nu trebue să se confunde libertatea exercițiului cultelor cu tolerarea sectelor, sub diverse denumiri, care, fie prin doctrina și ritualul lor, fie prin propaganda ce o fac conducătorii și aderenții lor, în sate și în orașe, contribue să rătăcească spiritele, să răspândească idei și credințe primejdioase ordinei sociale, apărării naționale și moralei creștine.

Unele din aceste secte, după originea, doctrina și ritualul lor, au păstrat spiritul mistic cu tendințe distructive în ordinea socială și organică a statului național; iar altele, se bazează pe erezii absurde și practici condamnabile, în opoziție cu principiile ce sunt la baza vieței moderne sociale și a civilizației.

Și unele și altele, prin caracterul și scopul lor, prin originea și tendințele lor secrete politice, nu pot fi considerate asociațiuni, sau comunități religioase, din categoria acelora pe care legiuitorul nostru a înțeles și a voit să le asigure dreptul de libertate a funcționării lor, pe temeiul principiului general al libertății cultelor.

Libertatea cultelor nu poate fi extinsă până asupra acestor secte, care sub masca religioasă, răspândesc în populația muncitorească dela sate și orașe, germenii anarhiei, în numele unor false interpretări ale vechiului și noului Testament, sau a unor profeți-șarlatani și „iluminați", ce se pretind reformatorii lumei și reprezentanții „adevăratului spirit sfânt" pe pământ. Invocând un comandament uman și moral, „să nu ucizi", se știe cum unele din aceste secte, încuibate în țara noastră, propagă în tineret, nesupunerea de a executa ordinele militare, în caz de război, în sensul de a nu uza de arme împotriva inamicului.

Au fost numeroase procese la noi, în care membrii unor asemenea secte primejdioase, au suferit condamnări, din cauză că fiind în serviciul militar, au mărturisit obligațiunea ce au luat-o față de conducătorii asociațiilor așa zise religioase de a nu face uz de arme.

Se înțelege dela sine ce pericol prezintă pentru apărarea națională, tolerarea acestor secte ce propagă „defetismul" în timp de război sub pretextul idelor și principiilor umanitare.

In decizia ministerială sunt citate numeroase alte secte— *„Martorii lui -Dumnezeu, Iehova", „Penticostaliștii", „Reformiștii", „Tremurătorii", „Inochentiștii"*, etc. — carl, fie că își găsesc originea în ereziile gnostice dela începutul creștinismului, fie că au tendințe reformiste, protestante, raționaliste, sau sabatiste, prezintă un real pericol social și moral prin faptul că ele contribue la zdruncinarea credinței noastre strămoșești, a tradițiilor și obiceiurilor poporului român, ca și a spiritului de solidaritate națională.

De aceea, măsurile luate prin decizia ministerului cultelor sunt impuse de interese superioare de ordin național și cultural și ele stabilesc o distincție între asociațiile religioase propriu zise și sectele primejdioase.

Un epilog al Anschluss-ului

OXO

In preajma anului 1922, republica austriacă se găsea la marginea prăpastiei. Avansurile în valoare de mai multe zeci de milioane de lire sterline făcute de capitalul străin, n'au servit economiei naționale austriace. Ele au fost risipite în cheltueli neproductive și moneda austriacă ajunsese la o totală depreciere, atingând cursul astronomic de 165.000 coroane o liră sterlină. In fața primejdiei atât de amenințătoare, monseniorul Seipel, cancelarul austriac pe acea vreme, a întreprins o călătorie în diferitele capitale ale Europei și a expus situația tragică în care se găsea țara sa. Poincaré, fostul președinte de consiliu al Franței, a propus ca, chestiunea să fie trimisă la Liga Națiunilor care luând, ceva mai târziu, în cercetare problema, a hotărât să dea tot sprijinul ei pentru însănătoșirea economică, financiară și morală a Austriei.

Această hotărire își avea desigur obârșia în interesul menținerii independenței Austriei. Oricare a fost însă motivul politic care a determinat generozitatea unora dintre statele membre ale Societății Națiunilor, rămâne faptul însuși că grație împrumutului acordat Austriei pe temeiul hotărirei dela Geneva, Austria a putut fi ferită, în 1922, de a cădea în prăpastia anarhiei. Din acel moment, și grație acestui ajutor financiar venit la timp, starea economică a Austriei s'a putut îndrepta, capacitatea ei de muncă și de producție a crescut și, prin consecință, ea și-a putut consolida, din punct de vedere intern, o situație de ordine și de disciplină.

Pe vremea aceea, când din inițiativa Franței și cu sprijinul Marei Britanii și al altor state, Austria își găsea salvarea la Geneva, Germania nu ajunsese încă la potențialul de forță militară de astăzi. Incapabilă încă pe acea vreme de a adopta fățiș, și de a o pune în practică, politica faptelor îndeplinite, Germania nu se gândea încă la posibilitatea Anschlussului. Ironia soartei a voit ca tot puterile occidentale și acei cari aveau tot interesul în menținerea unei Austrii independente, să însănătoșească această țară, s'o fortifice, într'un cuvânt, să coacă fructul care 19 ani mai târziu, trebuia să revină Germaniei. Dacă la 1922 Austria n'ar fi fost salvată, ea ar fi căzut în anarhie, poate chiar pradă comunismului, și dacă Germania ar fi încercat atunci Anschlussul, el ar fi provocat războiul care s'ar fi sfârșit cu rând defavorabil pentru Germania, în starea în care ea se găsea pe acea vreme. In orice caz, chiar fără război, Germania dela 1922 era incapabilă să suporte consecințele economice, financiare, politice și sociale pe care le-ar fi produs anexarea Austriei.

Ar fi desigur, naiv să se pretindă că Societatea Națiunilor și puterile garante ale împrumutului acordat Austriei, aveau dreptul să se aștepte la o recunoștință din partea Germaniei. Dar, dacă în raporturile dintre state recunoștința nu este un uz, nu este mai puțin adevărat, că există anume principii de drept internațional și de morală internațională a căror călcare atinge grav prestigiul aceluia care o face.

Din acest punct de vedere, hotărîrea Germaniei de a nu plăti datoriile fostului stat Austriac au produs o legitimă surprindere și o vie protestare.

Este un principiu constant ca statul care anexează sau căruia îi revine prin tratate teritorii pe cari nu le deținea înainte, să ia asupra lui toate obligațiile contractuale anterioare, ale statelor cărora aparțineau aceste teritorii. Neaplicarea acestui principiu ar aduce o gravă perturbare în ordinea economică generală și ar periclita raporturile între state. Este oare momentul acum când atmosfera internațională e atât de încărcată și când în viața economică europeană domnește încă un pronunțat marasm, să se mai mărească numărul cauzelor de nemulțumire, de neînțelegere și de turburare a echilibrului moral? Germania este astăzi un stat puternic. Ea a ajuns la egalitate completă cu celelalte mari puteri și repetatele afirmări ale Fuehrer-ului că Germania dorește ordine și pace, justifică presupunerea că ea înțelege egalitate și la drepturi și la datorii. La ce concluziuni și la ce consecință s'ar ajunge dacă hotărirea Germaniei de a nu plăti datoriile Austriei, pe care a anexat-o fără sacrificii de nici un fel, ar rămâne definitivă? Ce exemplu ar fi acesta pe care l-ar da statelor mai mici o mare putere care, în viața economică europeană, pretinde, și are dreptul să pretindă, un rol de conducător? Se afirmă că Marea Britanie, a cărei atitudine în trecut a înlesnit Germaniei atâtea avantagii materiale prin reducerea și apoi prin desființarea sarcinelor financiare ale tratatului dela Versailles, ar fi hotărît să reacționeze și să denunțe convenția de plăți cu Germania. Alte state creditoare ale fostei Austrii s'au adresat Băncii reglementelor internaționale, care însă n'a luat încă nici o deciziune.

Este necesar să se ajungă cât mai de grabă la o dreaptă soluționare a acestei chestiuni și să nu se lase impresiunea că se intenționează și în domeniul financiar, aplicarea politicii faptelor îndeplinite. Nu se poate concepe o cooperare la redresarea economică a Europei, cooperare fără de care nu se poate ajunge la o stabilitate politică și la menținerea păcii, dacă nu se respectă anumite principii de drept și de morală și dacă raporturile dintre state sunt continuu turburate prin abateri dela obligații internaționale liber consimțite sau decurgând din însăși stările de fapt.

Ministrul instrucției publice al Poloniei în Capitală

Intâmpinarea d-lui ministru Swietoslawski (x) în gara de Nord
(Darea de seamă în corpul ziarului)

Șoferul MacCall, a fost condamnat la moarte

New-York, 16 (Rador).— **Tribunalul din Miami a condamnat la moarte pe MacCall, răpitorul și ucigașul micului Skeegie Cash.**

Data execuției nu a fost încă fixată.

xXx⊙●⊙xXx

FILME

S'au luat din dragoste.

N'a trecut însă mult, și soțul s'a pomenit în fața unei scene captivante pentru un pictor sau un sculptor.

Ea, pe scaunul genuchilor unui prieten al casei. Gâtul lui, în cercul vițios al brațelor ei.

Oameni cu educație, au rezolvat chestiunea cum nu se putea mai bine: s'a desfăcut prima pereche și s'a constituit a doua.

A trecut câtăva vreme, și noul soț s'a găsit și el în fața unei alte ediții a aceleași poze plastice.

Cum nici el n'avea o vocațiune artistică atât de subtilă în cât să prefere eticului estetica, s'a desfăcut și căsătoria numărul doi.

Și pentrucă „istoria se repetă" și în viața unora, s'au pus bazele celei de a treia căsnicii.

Cu prilejul fericitului eveniment, foștii titulari s'au dus la braț la Poștă și au dat următoarea telegramă succesorului comun :

„Vinde cât mai curând canapeaua soției, căci altfel riști să pățești ca noi".

Don José

Impotriva zgomotului

de I. VION

Cu prilejul unei conferințe interbalcanice ținută la București în 1932, unul din participanți a scris în revista „Les Balkans" următoarele trăsături ale Capitalei noastre:

„La ora în care se aprind luminele orașului dela un capăt la altul al Bucureștilor, se aude freamătul viorilor cari se acordă".

Iar mai departe:

„Apoi ritmul se accelerează, viorile se deșteaptă, contrabasele intră în horă și acum e o trombă de ciocănituri în țambal, o palpitație, o trepidație care agită lăutarii și care vor agita în curând tot localul și care strecoară în inimi bucuria de a iubi, bucuria de a trăi..."

Ne aducem aminte că pe acea vreme, unul din participanții la conferință, poate tocmai cel ce scria rândurile de mai sus, uimit de marele număr de grădini din București, unde lăutarii cântă sub cerul liber și de faptul că mai toate țin deschis până la 4 dimineața, făcea reflecția că trebue să fie extrem de greu pentru patronii acestor localuri să obțină consimțământul tuturor vecinilor, cărora nopți de-a rândul li se tulbură odihna. Am schimbat repede subiectul pentru că oaspetele străin ar fi fost uluit să afle că nimeni nu-i întreabă măcar, pe vecinii grădinilor, necum să le ceară consimțământul!.

Toți cei cari au călătorit prin alte țări, știu că în nicio țară

(Continuare în pag. 2-a)

Șapte comisari ai poporului arestați in Rusia

Stockholm, 16 (Rador). — *Corespondentul agenției „Ștefani" anunță:*

Din Moscova se primește știrea că șapte comisari ai poporului dela distribuirea alimentelor au fost arestați, sub acuzația de uneltiri criminale. Printre aceștia se află și comisarul Palchikovski, acuzat de a fi trimis la restaurante alimente stricate, astfel încât numeroase restaurante din Moscova și alte orașe au trebuit să fie închise.

Noul președinte al republicii Uruguay

Mortevideo, 16 (Rador). — Adunarea Națională a proclamat pe d. Alfredo Baldomir, președinte, și pe d. Cesar Charlone, vicepreședinte al republicii Uruguay

Instalarea lor oficială în aceste funcțiuni se va face la 19 Iunie.

PENTRU ORGA ATENEULUI ROMÂN

Au subscris :

Ziarul „Universul",	lei	5000
D. Stelian Popescu,	lei	5000
D-na Lia Busuioceanu	lei	1000
H. și T. Ionescu, Voicana	lei	1500
Mircea, Alice și Dan Janescu, Voicana	lei	1500
Grigore Oghină	lei	1000
General Radu Rosetti, București,	lei	1000
Scarlat Fotino, București,	lei	1000
Total, lei		**17000**

NEVINOVAȚII

de EM. HAGI MOSCO

„Pirineii sunt dărîmați", cuvintele rostite de ambasadorul Spaniei când nepotul lui Ludovic al XIV-lea plecă să se urce pe tronul iberic, mai târziu răstălmăcite și greșit puse în sarcina Regelui Soare, — s'au adeverit cu prilejul întâmplărilor din zilele din urmă. Ca și cum această despărțire politico-geografică n'ar fi existat, avioane „de naționalitate necunoscută" — după cum zice cercetarea oficială, — și-au aruncat de mai multe ori, ucigătoarele lor „cărți de vizită" pe pământul Franței.

Din ce parte au venit? Fie din Barcelona roșie, fie din Salamanca naționalistă, aceasta nu scade întru nimic greutatea faptului săvârșit. Bunul simț însă, nu poate înțelege care ar fi câștigul generalului Franco să se certe cu Franța de care are nevoie spre a-i recunoaște însușirea de luptător. De altfel, generalul Franco s'a grăbit să dea un comunicat arătând că nici un avion naționalist nu s'a apropiat cu mai mult de 100 km. de hotarele cu Franța. Barcelona n'a pomenit nici un cuvânt! Din a cui vină? Nu este treaba noastră. Dacă ne-am lua după cele scrise pe răspunderea lui, de „Gringoire", din 10 Iunie, multe s'ar lămuri. Cu cifre amănunțite și date sigure, marele săptămânal francez arată că numai prin gara internațională din Puigcerda, au trecut în a doua jumătate a lunii Mai, 2.070 tone de material de război de tot soiul: arme, explozibile, tancuri ș. a.

Dar nu despre aceasta este vorba, ci de grozăvia bombardamentului orașelor deschise, de neomenia omorîrii nevinovaților din spatele frontului. In luptele de pe front, ori cât de sângeroase să fi ele, stau față în față oameni la îndemâna cărora se găsesc aceleași unelte de distrugere și cari, pe temeiul simțului de păstrare altoit pe acela de apărare a țării și a neamului lor se bucură de o oarecare, să-i zicem, „legitimitate" a uciderii, dând chiar naștere la fapte numite eroice. Dar ce eroism poate fi în omorârea copiilor, femeilor și bătrânilor dinapoia frontului, buimăciți de groază, nevinovați de măcelul oficial și fără îndoială dornici de pace? Prin ce aberație a simțului militar, un ins, având drept împotrivire puțin primejdioasa apărare antiaeriană, să poată el, cu atâta seninătate, cerne moartea printre cei fără de apărare pe cari i-ar fi rușine să-i aibă față în față?

Un bombardament aerian este ucigător ca nici unul altul. In Spania, un bombardament proaspăt săvârșit de cinci avioane, cari au arun-

(Continuare în pag. 2-a)

Atitudinea Statelor-Unite și a Marei Britanii față de evitarea și umanizarea războiului

OXO

Declarațiile d-lui Hull și Neville Chamberlain

Washington, 16 (Rador). — **D. Hull, secretarul departamentului de stat, a convocat pe ziariști, făcându-le următoarele declarații:**

Guvernul Statelor Unite nu prevede nici o acțiune într'un viitor apropiat în vederea dezarmării. Pot numai să subliniez că Statele Unite urmăresc cu cel mai viu interes orice evoluție internațională importantă în această direcție.

Mai mulți senatori fruntași s'au declarat partizani ai ideei convocării unei conferințe mondiale în vederea dezarmării.

Declarațiile d-lui Chamberlain in Camera Comunelor

Londra, 16 (Rador). — **In ședința de azi după amiază a Camerii Comunelor, referindu-se la declarațiile d-lui Hull, ministrul afacerilor străine al Statelor Unite, — care de curând a exprimat dorința guvernului american de a coopera cu alte națiuni în vederea realizării unui acord pentru limitarea și reducerea înarmărilor și a colaborării pe toate căile pentru reglementarea pacifică a diferendelor internaționale și pentru umanizarea prin acorduri a metodelor actuale de război, — deputatul laburist Arthur Henderson a întrebat dacă guvernul britanic este gata să prezinte propuneri asemănătoare și să renunțe la bombardamentele aeriene de la frontiera de nord-vest a Indiei și din alte părți.**

Cu privire la limitarea înarmărilor și la reglementarea pacifică a diferendelor, d. Chamberlain, primul ministru, a făcut următoarea declarație :

„Guvernul britanic este de perfect acord cu atitudinea luată de d. Hull în ultima sa cuvântare și el este oricând gata să coopereze cu alte națiuni în acest scop".

D. Henderson a insistat: Poate primul ministru să afirme că guvernul britanic, ca și cel al Statelor Unite, este gata să facă propuneri precise în vederea opririi cursei înarmărilor?

Primul ministru a răspuns: „Guvernul britanic a luat cunoștință de declarațiile în acest sens ale d-lui Cordell Hull și el este oricând gata ca, împreună cu alte națiuni, să stabilească un acord în vederea umanizării regulelor și practicelor de război. Guvernul britanic nu va lăsa ca bombardamentele executate de trupele de poliție britanice să stea în calea încheerii unui asemenea acord. Trebue să profităm de acest prilej pentru a sublinia că forțele aviatice militare britanice nu sunt folosite la frontiera Indiilor și în altă parte pentru asemenea scopuri. Atunci când se execută bombardamente asupra regiunilor revoltate se dă un preaviz de 24 de ore populației pentruca să evacueze satele ce urmează a fi bombardate".

Deputatul Henderson întrebând dacă guvernul își va exprima dorința de a se ralia Statelor Unite, pentru a formula propuneri concrete în vederea opririi cursei înarmărilor, d. Chamberlain a răspuns: „Nu am nici o cunoștință că guvernul Statelor Unite ar fi făcut vreo sugestie de acest fel".

Primul ministru a anunțat apoi că în ședința de Marți vor fi discutate din nou problemele la ordinea zilei din domeniul internațional.

Senatul american condamnă bombardarea populației civile

Washington, 16 (Rador). — **Senatul a adoptat o rezoluție condamnând categoric bombardamentele neumane ale populației civile.**

Rezoluția, depusă de senatorul Pittman la 14 Iunie, lasă în seama comisiei de afaceri străine studierea acestei chestiuni și îi cere să recomande cele mai bune măsuri pe cari Congresul le-ar putea lua pentru a se pune capăt unor asemenea bombardamente.

SCRISORI DIN LONDRA

CHESTIUNEA BOMBARDĂRII VASELOR STRĂINE

de AUGUR

Londra, Iunie

Caritatea nu este o calitate a d-lui Neville Chamberlain. Căci dacă ar avea-o, n'ar lăsa pe adversarii săi să se încurce atâta în chestiunea vapoarelor sub pavilion britanic, bombardate de avioanele generalului Franco.

Primul ministru a avut un fel al lui care îi este specific, de a-și lăsa criticii să apuce irevocabil pe o cale ce pare că li se deschide larg înaintea lor. Mai târziu, când descoperă impasul în care i-au adus manevrele lor, d. Neville Chamberlain le dă deodată o lovitură decisivă. Avem impresia că, în cazul vaselor bombardate în porturile spaniole, d. Neville Chamberlain menajează o surpriză neplăcută adversarilor lui. Iată pentruce:

Lipsită de sprijinul unei campanii politice, chestiunea se prezintă astfel. Câteva avioane naționaliste au atacat vapoare navigând sub pavilion britanic. Ca urmare a acestor atacuri, mai multe vase au fost avariate, incendiate și chiar scufundate. Au fost chiar victime omenești. Incidentele acestea s'au produs în porturi sau cel puțin, în apele teritoriale spaniole. Guvernul naționalist acceptă răspunderea acestor atacuri, declarând că ele au fost întreprinse ca o necesitate a războiului.

D. Neville Chamberlain când se va ridica în Camera Comunelor, ca să răspundă la acuzația răspândită în presă împotriva sa, că n'a apărat onoarea pavilionului britanic, va cita, fără îndoială, declarații anterioare, făcute în același loc de d. Eden, când acesta mai era încă în fruntea ministerului de externe. D. Chamberlain va stărui că există o asemănare desăvârșită între cazul vaselor atacate acum și acela al vaselor cari se aventurau în porturile Bilbao și Santander, pe vremea când războiul civil era în toiul lui în Nordul Spaniei. Atunci, amiralitatea a înștiințat pe armatori că nu puteau să se aventureze în apele teritoriale ale Spaniei, decât pe riscul lor. Această înștiințare se aplică mereu și nimic nu s'a schimbat în principiu, acum când războiul s'a mutat în apele Mediteranei.

Din punct de vedere al dreptului internațional, guvernul britanic nu datorește nici o protecție armatorilor și căpitanilor, cari se lasă atrași de avantagiile oferite de trafic într'o zonă de război. Pe când era secretar de stat la externe, d. Eden a declarat aceasta de mai multe ori și în chipul cel mai pozitiv și oficial.

Stabilind acest punct de vedere al principiului, primul ministru sau unul din colegii lui va vorbi, fără îndoială, de cazul special al vaselor atacate în porturile Valencia, Alicante și în apele teritoriale din jurul coastei, care rămâne încă sub stăpânirea republicanilor spanioli. Va spune, deasemenea, că aceste vase aparțin unui grup de bastimente, cari mai deunăzi, sau nu aparțineau de fel marinei comerciale britanice, sau și-au schimbat de cu-

(Continuare în pag. 2-a)

Vizita M. S. Regelui Petru II la prima expoziție internațională aeronautică din Belgrad